

Reactie internetconsultatie wetsvoorstel t.a.v. wijziging RIV toets en WGA voorschotten

RIV toets

De loonsanctie is één van de meest gehate vormen van “straf” al heet het “reperatoire maatregel” volgens de Centrale Raad. Dit is één van de redenen dat werkgevers geen vertrouwen hebben in UWV’s oordeel. In de huidige tijd van gigantische keuringsachterstanden bij UWV wordt -in die nog geen 30% van de gevallen waarin wél tijdig wordt gekeurd- naar mijn gevoel onevenredig vaak een reden gevonden (beter gezegd: gezocht) om dat toch te doen.

Juist nu UWV naar buiten doet voorkomen dat de menselijke maat weer terug is, zou dat richting werkgevers evenzeer moeten gelden! Vertrouwen dient het uitgangspunt te zijn, niet wantrouwen. Immers, vrij naar Rutger Bregman: de meeste werkgevers deugen.

En dus moet de insteek worden: “geen loonsanctie tenzij” in plaats van loonsanctie want we vinden altijd wel een reden want werkgevers zijn per definitie slecht” zoals het nu gevoeld wordt.

En dat “tenzij” moet zijn dat een werknemer aangeeft dat de werkgever niet voldoende heeft gedaan. Wat absoluut ook echt voorkomt. Maar dán is UWV gehouden dat te onderzoeken en daarbij ook wel de werkgever hoort over de grieven i.p.v. die grieven klakkeloos over te nemen als grond.

Deze positieve benadering zal al veel werk schelen.

Om nu de BA leidend maken, is in deze crisis tijd m.i. wel te billijken.

WGA voorschotten

Een interessante wending doet zich in dit voorstel voor. Van nietszeggende toevoeging van een artikellid 3 aan artikel 84 WIA, nu opeens wel een aanpassing van het hoofdartikel dat het erd schap begrenst, artikel 82.

Over dit -via een in feite onwetmatige Veegwet ingelast- artikellid 3 heeft de Centrale Raad in september 2024 een voor UWV gunstige uitspraak gedaan, die eigenlijk haaks stond op een eerdere uitspraak van de CRvB uit maart 2023 en ook op uitspraak van Rechtbank Overijssel.

Dat teveel betaalde voorschotten niet worden teruggevorderd bij werknemers is m.i. terecht. Zij mogen niet de dupe worden van UWV’s falen.

En een deel van de schade van dit falen is de keuze van UWV om de voorschotten aan het einde van de 104 weken te betitelen als zijnde “WGA” terwijl NIETS bekend is van de toestand van de betrokken werknemer.

Want wat is het gevolg: mensen met een kort arbeidsverleden krijgen zolang UWV ze niet keurt, een loongerelateerde uitkering, 70% van het laatste loon ongeveer. Dit houdt in dat bij de gemiddelde keuringsachterstand die UWV nu heeft (voorzover ik weet 11 maanden) iedereen die normaal gesproken recht had op 3 tot 10 maanden loongerelateerde uitkering, nu altijd teveel krijgt.

En dat wordt niet bij de werknemer teruggevorderd maar wél omgeslagen richting werkgever. Óf via de werkhervattingskas (whk), óf als dit voortel doorgaat via ArbeidsOngeschiktheidsFonds (aof).

En linksom of rechtsom, altijd betaalt de werkgever of alle werkgevers.

De mvt spreekt op p 7 bovenaan (3.2.2) over mismatch bij UWV. Dat is wel een mismatch not made in heaven maar in hell, want reeds in 2011 was dit tekort aan artsen voorspeld.

Die wetenschap, gecombineerd met de niet logisch te rechtvaardigen keuze om het voorschot te betitelen als "WGA", leidt er toe dat de hiervoor geschetste lasten nog verder onnodig hoog oplopen voor mensen die een langere loongerelateerde uitkering krijgen dan waar ze formeel recht op hebben.

In feite pleegt UWV een onrechtmatige daad want dit handelen is in strijd met de haar in de SUWI opgelegde taak om de SV uitkeringen (juist) te regelen en toe te zien op rechtmatigheid ervan. Dat gebeurt dus niet en er wordt zelfs tegenwettelijk beleid ingezet.

Ik pleit er voor dat de lasten van uitkeringen die ten onrechte als voorschot zijn verstrekt,

niet aan werkgevers mogen worden doorbelast, dus noch via whk, noch via aof.

Want in beide gevallen zijn het werkgevers die voor niet door hun ontstane lasten moeten opdraaien, waarbij het aof de lasten wat meer verspreidt over meerdere werkgevers, maar het totaal aan deze extra lasten die moeten worden omgeslagen, worden door werkgevers betaald. En het pakt evengoed onredelijk uit wanneer een werkgever geen instromende werknemers had en dus anders überhaupt geen lasten zou krijgen en nu toch een deel van de lasten van een andere werkgever meebetaalt. Bedoeling van de wet BeZaVa was toch immers door werkgevers verantwoordelijk te maken voor de betere begeleiding, om zo de instroom in te dammen. En nu wordt die werkgever toch aangeslagen.

Betaal het desnoods uit Algemene Middelen of uit een fonds dat op een andere manier wordt gevuld, maar niet zo.

Verder is het voorstel dan om tijdelijk de whk te vullen vanuit aof. Ook weer zo'n tegenwettelijke maatregel want artikel 33 lid 1 wfsv geeft aan dat de middelen tot dekking van de uitgaven van DIT FONDS worden verkregen door.....

oftewel de premie staat in directe relatie tot de dekking van de uitgaven van DIT FONDS en niet een ander.

En zo komen we bij het opvallende van dit voorstel, namelijk pas nu een aanpassing van het basisartikel in de WIA dat de begrenzing van het eigen risicodragerschap vormt.

Per Veegwet 2022 werd door UWV (zie de inleiding) een artikellid 3 toegevoegd aan een artikel 84 WIA, dat NIET over de begrenzing ging.

Dit blijft een merkwaardige constructie want hoe kun je iets als "WGA" betitelen als je geen enkel idee hebt hoe de toestand van die persoon is per einde wachttijd?

Dat UWV n voorschot verstrekt is prima, maar WGA slaat nergens op en zo is er dus ook strijd met artikel 4:95 van de AWB want er is geen redelijkerwijs aan te nemen vermoeden dát hier een WGA recht is, maar slechts een gok die ingegeven is door UWV's doelredenering.

Dat via een Veegwet een wet in formele zin nooit mag worden aangepast, zeker niet in de zin die de oorspronkelijke wetgever nooit zo bedoeld had, vormde voor de Kamer geen reden om die Veegwet af te keuren en rechters zeggen dan vervolgens dat zij zich daar niet over mogen uitspreken.

Maar wat schetst mijn verbazing dat nu opeens feitelijk erkend wordt dat die Veegwet niet deugde. Zie 4.4.1 in de 2^e alinea:

De voorgestelde financieringswijze betekent dat het risico van betaling (de lasten) van WIA-voorschotten (in beginsel) op UWV zal komen te rusten. Het voorgaande leidt er in zoverre ook toe dat de regering met dit wetsvoorstel in afwijking van de Verzamelwet SZW 2022 een expliciete uitleg voorstaat van de afbakening van het eigenrisico.

Oftewel: de toelichting deugde niet, dat is ook aangevoerd in gerechtelijke procedures, en dat wordt nu impliciet erkend. Wat het dan wel extra wrang maakt dat rechters zich daar niet over wilden uitspreken, iets wat het m.i. juist noodzakelijker maakt dat dit toetsverbod snel moet stoppen, maar dat even terzijde.

En wat ook opvalt is dat bij het item “RIV toets” wel netjes een EVRM toets is benoemd, maar juist in dit geval, waar werkgevers opdraaien voor onterechte lasten waar niet zij maar UWV aansprakelijk voor is en dus in feite een aantasting van eigendom, artikel 1 , Eerste Protocol EVRM.

En dan hebben we (maar ook dit voorstel) het niet eens gehad over de tegenwettelijke 60+ maatregel, die ook al uit AOF wordt betaald!

Kortom:

- Er is geen onderbouwde grond om een voorschot in deze context als “WGA” voorschot te betitelen, zeker gezien artikel 4:95 AWB
- Er is geen grond om de gevolgen daarvan, namelijk de -m.i. door schuld van UWV- teveel betaalde uitkeringen, op werkgevers te verhalen
- Dit temeer daar de toets aan EVRM ontbreekt waardoor dit voorstel ook al niet draagkrachtig genoeg is.